

ROERKERKNIEUWS - St. Jan Geboorte

editie 208 (24 juni 2024) – www.roerkerken.nl

federatievorming

De zes Roerstreekparochies zijn al twintig jaar bezig om tot nadere samenwerking te komen. Op pastoraal gebied werden in 2003 Posterholt en Herkenbosch al met elkaar verenigd, terwijl een jaar later 2004 diezelfde pastoor er ook nog eens St. Odiliënberg en Melick bij kreeg. Eind 2018 werd de pastoor van deze vier parochies ook administrator van Montfort en medio 2020 tevens administrator van Vlodrop. Daarmee was de pastoraal-liturgische samenwerking van de Roerstreekparochies (de parochies binnen de gemeente Roerdalen) een feit. In 2013 besloten de kerkbesturen van Herkenbosch en Posterholt met elkaar te gaan samenwerken en werd het een kerkbestuur in 'personele unie'. Bij dat kerkbestuurlijke samenwerkingsverband sloot Melick zich in 2016 aan. Deze drie parochies vormen sinds 2019 een federatie-in-oprichting. Dat neemt niet weg dat binnen het grotere samenwerkingsverband ('cluster') al heel wat (met name organisatorische zaken) op elkaar waren afgestemd. Geürgeerd door het diocesaan beleid ('Blauwdruk 2020'), in het najaar van 2020 nog eens door onze bisschop middels een 'beleidsbrief' geactualiseerd, zijn de kerkbesturen van de Roerstreek per 1 maart 2022 tot één bestuur samengevoegd en vormen we vanaf die datum een 'federatie-in-oprichting', met gescheiden vermogens en (voorlopig nog) een gescheiden exploitatie.

Iedereen weet, ziet en merkt dat er nog maar één pastoor voor zes parochies is. Maar wat niet iedereen merkt, laat staan ziet en weet, is dat er nog maar één kerkbestuur voor zes parochies is. Die éne pastoor is nog tot daar aan toe, maar dat éne kerkbestuur, daar wringt de schoen. Steeds minder is er sprake van 'priestertekort', maar van een 'lekkentekort', mannen en vrouwen die als kerkbestuurslid de parochie ook en vooral op materieel gebied draaiend houden; steeds minder mensen die daarvoor als kerkbestuurslid verantwoordelijkheid willen dragen of durven nemen. Als kerkbestuur zijn we steeds meer bezig met 'overleven' in plaats van met waar we als parochie eigenlijk voor staan: het verkondigen van de blijde boodschap en het faciliteren daarvan. Een parochie is er immers niet alleen voor zichzelf, 'ter bevrediging van de behoeften van de gelovigen ter plaatse', maar ook en vooral voor de mensen die niet (meer) weten waar het in ons geloof nu eigenlijk om gaat. Dat we er niet alleen zelf de nodige inspiratie uit putten, maar die ook met anderen willen delen. Missie behoort immers tot het wezen van onze Kerk (en dus ook van de parochie). Een missionaire Kerk (en parochie) houdt in dat wij van 'onderhoudskerk' weer tot een Kerk worden die een boodschap heeft (uit te dragen). Een Kerk resp. parochie die mensen tot leerlingen van Jezus maakt, ze de gelegenheid geeft hun leven lang te blijven groeien in geloof en ze buiten de muren van de eigen kerk uitzendt om het evangelie te brengen naar de randen van de samenleving. Kortom een kerk resp. parochie die relevant is voor de samenleving. Jezus heeft ons de opdracht gegeven Zijn boodschap van vrede en verlossing uit te dragen. Veel mensen in onze maatschappij zijn op zoek naar zingeving, spiritualiteit en antwoorden op levensvragen. De Kerk heeft de mogelijkheid mensen daarin te helpen, maar we doen dat nog onvoldoende; komen er niet eens toe, omdat we steeds meer op de binnenkant i.p.v. op de buitenkant gericht zijn geraakt.

Niet alleen op macroniveau ('synodaal proces') maar ook op microniveau (in de parochies zelf) wordt eraan gewerkt om deze beweging te keren en de kerkgemeenschap (weer) zo op te bouwen dat mensen er graag bij willen gaan horen, dat het een gemeenschap wordt waarin naast de eigen parochianen ook mensen daarbuiten zich liefdevol ontvangen voelen

en een plek kunnen vinden, en waar mensen een leven lang kunnen groeien in geloof. Om dat mogelijk te maken hebben wij mensen nodig die ook echt werk maken van hun geloof, ook heel concreet binnen de plaatselijke geloofsgemeenschap, niet alleen binnen maar ook en vooral buiten het kerkgebouw, opdat dat gebouw weer tot een centrum mag worden waarin niet alleen alle lijntjes samenkomen, maar ook van uit gaan. Natuurlijk geldt dat ook en vooral het kerkbestuur, maar meer nog in het veld: dat ook 'gewone' parochianen zich geroepen en gezonden weten om de blijde boodschap vooral ook metterdaad uit te dragen, daar waar zij wonen, leven en werken. Als we al eens zouden beginnen met het bemannen en/of bevrouwen van het kerkbestuur. Zonder kerkbestuur geen parochie(-structuur), laat staan een kerkgebouw. En laten de meeste van onze parochianen zich uitgerekend om dat laatste het drukst maken ...

nieuw (bij-)baantje voor onze pastoor

Zo stond het in de laatste de Clavis-editie (juni 2024): *“De zeereerwaarde heer pastoor Jos L’Ortye is met ingang van 1 juni tevens benoemd tot ‘Custos Reliquiarum’ van het bisdom Roermond. Hij krijgt hiermee de zorg voor de relieken die in het bezit zijn of komen van het bisdom. L’Ortye blijft daarnaast pastoor van de parochiefederatie Roerkerken”*. Hij neemt deze functie over van een collega-pastoor die onlangs naar het buitenland is vertrokken. Het vreemde is dat voor deze functie geen officiële Nederlandse naam bestaat. Dat zou dan zoiets als (diocesaan) ‘relikenbeheerder’ en ‘relikenbewaarder’ moeten zijn. Voor velen zijn relieken (net als aflaten) iets uit een verleden waarvan we blij zijn dat het achter de rug is. Toch gaat het bij relieken om iets wat alles behalve ouderwets is. Daarbij gaat het juist om iets dat de brug slaat tussen verleden en heden. Zonder verleden geen heden; zonder heden geen toekomst. Onder relieken of relikwieën worden verstaan *“overblijfselen van vererenswaardige voorwerpen, bv. van het H. Kruis, of van personen, die als heilig of zalig vereerd worden, waarbij het gaat om òfwel lichaamsdelen, bv. beenderen, òfwel kledingstukken die zij gedragen hebben, of voorwerpen die zij gebruikt hebben, in ruimere zin dus alles wat de herinnering aan die persoon oproept. De verering hiervan, zoals ook van beelden of afbeeldingen, is relatief van aard, d.w.z. gaat uit naar hem of haar die als heilige of zalige vereerd wordt”*. In tegenstelling tot de oude ‘Codex’ (1917) ontbreekt in het huidige Kerkelijke Wetboek (1983) gedetailleerde regelgeving hieromtrent. Omdat er in het verleden wel eens sprake van een levendige handel in relieken is geweest, is het van belang te weten dat het om echte, authentieke relieken gaat. *“Algemene regel is dat een relikwie niet verkocht mag worden, omdat het daarbij om ‘heilige zaken’ gaat (can. 1190 § 1). Relieken van bijzondere betekenis en ook andere, die grote verering genieten bij het volk, kunnen zonder verlof van de apostolische stoel zelfs op geen enkele wijze geldig worden verkocht, zodat de verkoop ongedaan gemaakt zou kunnen worden (can. 1190 § 2). Deze bepaling is toepasbaar op alle relieken, wie er ook de eigenaar van moge zijn, en gaat volgens van 1190 § 3 ook op ‘voor afbeeldingen die een grote verering genieten bij het volk’”*. Relieken mogen dus niet verkocht worden. Het is niet verboden relieken te kopen. *“Dat kan nodig zijn om een relikwie weer uit de ‘lommerd’ te krijgen of uit handen van iemand, die er geen enkel respect voor heeft”* (A.H. Eijssink: Hartslag van de Kerk – de parochie vanuit kerkrechtelijk standpunt [Leuven 1995] blz. 77-78.492-493). Sinds 1 juni j.l. dient de pastoor er als diocesaan ‘custos reliquiarum’ er ook op toe te zien *“dat bij het onttrekken aan de eredienst van kerken en/of kloosterkapellen de altaarrelieken en overige relieken terugvallen aan het bisdom; bij verbouwingen en opheffen van altaren de zich daarin bevindende relieken en geconsacreerde altaarstenen te verzamelen en beheren; bij evt.*

nieuwbouw van kerken en altaren te bemiddelen in herplaatsing van relieken en/of geconsacreerde altaarstenen; bij overlijden van priesters en religieuzen of het opheffen van religieuze gemeenschappen een beroep doen op het mogelijk privé-reliekenbezit om deze voor het bisdom veilig te stellen; bij mogelijke exhumaties vanwege canonisatie-processen er op toe te zien dat alle relieken zorgvuldig en met piëteit geëxhumeerd en geconserveerd worden; tenslotte waar nodig en wenselijk nieuwe relieken te verwerven, te verstrekken, te voorzien van certificaat van echtheid en de theca's te voorzien van het bisschoppelijk lakzegel".

John Goldsmits (1882-1959) - een 'Berger Dr. Biermans'

Bij testament riep John Goldsmits een stichting in het leven ter ondersteuning van de jeugd uit St. Odiliënberg. Wie was nu deze 'Berger Dr. Biermans' die de Berger jeugd zo'n warm hart toedroeg? Hij was op 26 februari 1882 in St. Odiliënberg geboren als zoon van Christiaan Goldsmits (1845-1889) en de oorspronkelijk uit Born afkomstige Anna Maria Loomans (1853-1883) die in 1881 getrouwd waren. Hij verloor al op jonge leeftijd zijn moeder (hij was toen net anderhalf), terwijl zijn jongere zusje nog geen jaar later overleed. Zijn vader was al weduwnaar uit een eerder huwelijk (1872) met (de eveneens uit St. Odiliënberg afkomstige) Hubertina Veelen (1849-1873). Zij was vlak na de geboorte van een dochttertje overleden, een dochttertje dat ook zelf maar een maand oud werd. In 1884 (John was inmiddels 2 ½ jaar oud) hertrouwde zijn vader met (de uit Posterholt afkomstige) Johanna Knobben (1844-1906). Nog geen vijf jaar later kwam zijn vader op 44-jarige leeftijd te overlijden; John was toen 7 ½ jaar. Zijn stiefmoeder kwam in 1906 op 62-jarige leeftijd te overlijden, en wel in het Krankzinnigengesticht te 's Hertogenbosch. Al met al moet John geen gemakkelijke jeugd hebben gehad. Johns jongste (stief-)broer Jacob Goldsmits (1887-1955) trouwde in 1915 met de uit Vlodrop afkomstige Petronella Smeets (1888-1966) en zou aldaar voor een nageslacht zorgen. Gezien zijn bijnaam ('Sjang van Cloëte-Joop') moet het om 'onze' John gaan die op 3 september 1911 het eerste (?) koningszilver aan de in 1904 opgerichte Berger schutterij 'Prins Hendrik' schonk. Hij was toen 30 jaar oud. Op de plaat van 12 bij 12 cm staat hij vermeld als schenker: *"gegeven door het bestuurslid Jan Goldsmits, met medewerking van het Bestuur A.H. Schmitz, pres., A Timmermans, oud-pres., R. Peters en W. Ridderbeekx, St. Odiliënberg, 3 sept. 1911"*. Volgens de mondelinge overlevering zou de schenking in verband staan met het feit dat Jan iets in een loterij gewonnen zou hebben (jubileumbrochure Prins Hendrik St. Odiliënberg 1904-1979 blz. 31. 102-103). Jan maakte 'fortuin' als boormeester bij de Bataafse Oliemaatschappij die in 1907 was opgericht en gevestigd was in Den Haag. De BPM zocht en vond olie in het toenmalige Nederlands-Indië. De belangrijkste bron lag op Noord-Sumatra (Pangkalan Brandan), die beschouwd wordt als de oorsprong van de Koninklijke/Shell. In de jaren twintig werd meer dan 95% van de ruwe olie van Indonesië geproduceerd door de BPM. Aan het begin van de Tweede Wereldoorlog werden de bronnen en de raffinaderij (Balikpapan) onklaar gemaakt en in brand gestoken om ze niet in handen van de Japanners te laten vallen. Na de Tweede Wereldoorlog werden ze door het Indonesische leger (TNI) overgenomen en in 1957 overdragen aan de Indonesische oliemaatschappij Pertamina, het latere Pertamina (wikipedia). Het was echter vóór de oorlog dat John weer naar Nederland terugkeerde. Volgens mondelinge overlevering liet hij in 1939 aan de Roermondse Heinsbergerweg vijf woningen bouwen. Dat was vlak nadat dit gedeelte van de gemeente Melick-Herkenbosch (Schöndelen, de Kemp en Kitskensberg) bij Roermond was gevoegd. In 1948 woonde hij zelf aan de Kapellerlaan (141) in Roermond (bericht in Maas- en Roerbode van 27 nov. 1948), toen hij vandaar naar het aan

de linkeroever van de Rijn gelegen Bad Godesberg verhuisde dat sinds 1969 een staddeel van Bonn is. Nadat Bonn in 1949 hoofdstad van Duitsland was geworden vestigden er zich ook heel wat buitenlandse ambassades. Daarom staat Bad Godesberg ook wel bekend als het 'chique deel van Bonn'. In Bad Godesberg bewoonde John samen met zijn vrouw Johanna Elfriede Streppel (1892-1960) – ze hadden geen kinderen - een huis in het meest zuidelijk gelegen stadsdeel Mehlem (Mainzerstraße 264). Later was er een poosje de Poolse ambassade in gevestigd. John kwam er op 22 juli 1959 te overlijden, 77 jaar oud; zijn tien jaar jongere vrouw, die oorspronkelijk uit Barmen (Wuppertal) kwam, ruim een jaar later, op 29 november 1960. In 1968 werden de vijf huizen in Roermond openbaar verkocht. Zoals in zijn testament voorzien werden de revenuen van een van de huizen aan het Berger school- resp. kerkbestuur geschonken, dit ter ondersteuning van de Berger jeugd, het begin van de nog altijd bestaande Goldsmits(-Hendriks)-Stichting.

Personalia

Op donderdag 20 juni j.l. werd het al bekend, maar op vrijdag 21 juni werd het officieel bekend gemaakt: **Mgr. Ron van den Hout (59)** wordt onze nieuwe bisschop. Daarmee volgt hij de eind vorig jaar overleden Mgr. Harrie Smeets (1961-2023) op. De Brabander Van den Hout werd in 1993 priester gewijd, waarna hij in Rome verder studeerde. Sinds 2017 is hij bisschop van het in 1957 (her-)opgerichte bisdom Groningen(-Leeuwarden). Dat bisdom werd eigenlijk al - net als Roermond - in 1559 opgericht maar ging al gauw (in 1594) tijdens de Reformatie ten onder. De installatie zal plaatsvinden op zaterdag 24 augustus a.s.

Op zaterdagmiddag 22 juni j.l. werd in de St. Catharinakerk van Montfort **Malu Hubens** gedoopt.

Wit U ons financieel ondersteunen? Bij voorbaat dank!

Herkenbosch: NL 52 RABO 0121 402 088 t.n.v. kerkbestuur St. Sebastianus

Melick: NL 40 RABO 0133 000 400 t.n.v. kerkbestuur St. Andreas

Montfort: NL 39 RABO 0134 704 126 t.n.v. kerkbestuur H. Catharina

St. Odiliënberg: NL 79 RABO 0138 1180 00 tnv kerkbestuur HH. Wiro, Plechelmus en Otgerus

Posterholt: NL 06 RABO 0142 301 760 t.n.v. kerkbestuur St. Matthias

Vlodrop: NL 10 RABO 0154 600 512 t.n.v. kerkbestuur St. Martinus

Tot slot

Aan- en afmelding voor deze nieuwsbrief kan via: clustersecretariaat@roerkerken.nl

Jos. L'Ortye (Posterholt), pastoor, tel. 40 12 21 - pastoor@roerkerken.nl

Paul Hamans (St. Odiliënberg), assistent, tel. 527 825 - p.hamans@roerkerken.nl

Gerard Sars (St. Odiliënberg), diaken, tel. 537 765 - g.sars@roerkerken.nl

Rim Mom (Montfort), diaken, tel. 542 154 - r.mom@roerkerken.nl

Bert Venner (Roermond), diaken, tel. 320 215 - b.venner@roerkerken.nl

Lian Overbeeke (Posterholt), catechiste, tel. 06 – 526 20 245 - l.overbeeke@roerkerken.nl

Parochiebureau Herkenbosch, tel. 520 672 - sebastianus@roerkerken.nl

Parochiebureau Melick, tel. 537 965 - andreas@roerkerken.nl

Parochiebureau Montfort, tel. 543 127 - catharina@roerkerken.nl

Parochiebureau St. Odiliënberg, tel. 531 384 - otgerus@roerkerken.nl

Parochiebureau Posterholt, tel. 400 275 - matthias@roerkerken.nl

Parochiebureau Vlodrop, tel. 401 207 - martinus@roerkerken.nl